

การพัฒนางานดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาติ: URU Band

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

The Development Music path to the International

: URU Band, Uttaradit Rajabhat University

ปฐมพงษ์ ธรรมลังกา | Pathompong Tammalangka

สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Music Education Faculty of Education Uttaradit Rajabhat University

Corresponding author e-mail: Skymanphrae7589@gmail.com

(Received: 20 August 2024, Revised: 19 September 2024, Accepted: 23 September 2024)

บทคัดย่อ

บทความนี้สร้างขึ้นเพื่อนำเสนอการพัฒนาสู่เวทีระดับชาติและนานาชาติ ของวง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างวงดนตรีสู่เวทีระดับชาติและนานาชาติ ของวง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ในครั้งนี้ คือจุดเริ่มต้นของหลายสิ่ง หลายอย่างไปพร้อม ๆ กัน มีกระบวนการการวางแผนการดำเนินงาน การคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมวง URU Band การเลือกบทเพลง กระบวนการฝึกซ้อมและการปรับวง สู่การได้เข้าร่วมแสดงในงาน “เทศกาลดนตรีนานาชาติ” วันที่ 29 – 31 กรกฎาคม 2565 ณ หอประชุมไพรพะยอม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มากกว่าการได้แสดงทักษะด้านดนตรีและความเป็นเอกลักษณ์ของวง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ในเวทีระดับชาติและนานาชาติ คือ การได้เชื่อมสัมพันธ์กับพี่น้องดนตรีในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เข้าร่วมแสดง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านดนตรีและประสบการณ์ ทำให้นักศึกษาและหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ได้พัฒนาทุกอย่างไปพร้อม ๆ กัน นักศึกษามีสมรรถนะหลักที่ 3 สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ดนตรีควบคู่กับชุมชนและมีทักษะทางดนตรีที่พัฒนา มีสมรรถนะรองที่ 3 มีทักษะทางดนตรีในระดับพัฒนาและมีสมรรถนะรองที่ 4 สามารถควบคุมวงดนตรีในแต่ละประเภทได้ ซึ่งเกิดจากการได้แสดงดนตรีในหนึ่งครั้งนี้ สามารถทำให้ปรับปรุงและพัฒนาสู่เวทีระดับต่อไป อย่างต่อเนื่อง จากรุ่นสู่รุ่น ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยที่ได้ให้การสนับสนุนทุก ๆ อย่าง เพื่อให้โอกาสกับนักศึกษาในครั้งนี้ การพัฒนางานดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาตินั้นจะมีองค์ประกอบในการสร้างและกระบวนการจากพื้นฐานสู่ระดับสากล ประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงาน, รูปแบบของวงที่จะทำการแสดง, การคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมวง URU Band, การเลือกบทเพลง และกระบวนการฝึกซ้อมและการปรับวง

คำสำคัญ: การพัฒนางานดนตรี; ระดับชาติ; นานาชาติ; วง URU Band; นานาชาติ

ABSTRACT

This article is intended to present the development of the URU Band at Uttaradit Rajabhat University to national and international stages. This is a guideline for the development and creation of the URU Band at Uttaradit Rajabhat University to national and international stages. This time is the starting point of many things simultaneously. There is a process of planning the operation, selecting students to join the URU Band, selecting songs, practicing and adjusting the band, leading to the performance at the "International Music Festival" on July 29-31, 2022 at the Phrai Phayom Auditorium, Ubon Ratchathani Rajabhat University. More than showing the musical skills and uniqueness of the URU Band at Uttaradit Rajabhat University on the national and international stage, it is about building relationships with music brothers and sisters from various universities who participated in the performance, exchanging knowledge in music and experiences, allowing students and the curriculum of Uttaradit Rajabhat University to develop everything simultaneously. Students have the 3rd core competency, can integrate music learning management with the community and have developed musical skills. There are secondary competencies 3, have musical skills at the development level, and there are secondary competencies 4, can control the band in each category, which comes from performing music in this one time, can improve and develop to the next level continuously from generation to generation. I would like to thank the university for supporting everything to give opportunities to students this time. Developing a band to the national and international level will have elements of creation and processes from the basics to the international level, including planning operations, the form of the band to be performed, selecting students to join the URU Band, selecting songs, and the process of practicing and adjusting the band.

Keywords: Band development; National; International; URU Band

บทนำ

กระบวนการพัฒนางานดนตรี ระดับชาติและนานาชาติเกิดขึ้นจากองค์ความรู้ที่คณะผู้เขียนนำรูปแบบและกระบวนการพัฒนาโดยใช้การดำเนินการวิธีการในวงดนตรี URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นพื้นที่ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ สืบหาความวิชาการในครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการใช้งานแก่ผู้ที่มีความสนใจพัฒนางานดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาติเพื่อเป็นหนึ่งในหลักการ และวิธีการปฏิบัติสู่การสร้างวงในบริบทพื้นที่ที่แตกต่าง ถือเป็นองค์ความรู้ทางเลือกอีกประการหนึ่งในการสร้างและพัฒนางาน โดย คณะผู้เขียนได้ประกอบหลักการสร้างบทความทางวิชาการนี้จากภูมิหลังแวดล้อม ดังนี้

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูงของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาให้ได้คนที่มีคุณภาพ ซึ่งปัจจุบันการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยควบคู่กับวิวัฒนาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสรรพวิทยาการความรู้ ความเจริญ ก้าวหน้าของประเทศชาติย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของคนในชาติ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่

13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกด้าน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเกิดความสุข ในสังคม กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา ตลอดจนเป็นพลเมืองดีของสังคม (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

เพลงร่วมสมัย กล่าวถึง ดนตรีตะวันตก ก่อนจะถึงศตวรรษที่ 20 ให้ความสำคัญกับบันไดเสียงที่มีโน้ต 7 ตัว คือ บันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ ในปลายศตวรรษที่ 19 นักประพันธ์เพลงบางกลุ่มได้ขยายระบบอ็อกทาว์ออกไปสู่บันไดเสียง โครมาติก และพัฒนาไปสู่ระบบไร้กฏอ็อกทาว์ได้มีนักประพันธ์เพลงชาตินิยมได้นำลีลา และทำนอง มาจากเพลงพื้นเมืองประจำชาติ นักประพันธ์กลุ่มนี้ เช่น โชแปง ลิสต์ ดโวซาค โบโรดิน ทั้งได้นำบันไดเสียงเพนตาโทนิคและโหมตมาใช้ทำให้เพลงมีสีสันแตกต่างจากเพลงทั่วไป (ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, 2552)

การเรียบเรียงเสียงประสานเป็นการปรับแต่งเสียงดนตรีและเสียงของนักร้อง ให้เกิดการผสมผสานกลมกลืนและมีความไพเราะ แสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้แต่งได้เรียบเรียงเสียงประสานปรุงแต่งผ่านทางบทเพลงให้ผู้ฟังมีความรู้สึกความหลากหลายในการรับฟังมากกว่าที่จะฟังบทเพลงที่มีการร้องเพลงหรือทำนองเพียงอย่างเดียว (สังต์ ภูเขาทอง, 2532:77) “การสร้างทำนองเพลงก็ไม่แตกต่างอะไรกันกับนักประพันธ์ที่ คิดผูก เรื่องขึ้นมาและดำเนินข้อความไปตามแนวทางที่ตนได้ผูกเอาไว้ทุก ๆ คนอาจเป็นนักเขียนได้ทั้งสิ้นเพียงแต่ว่า ข้อเขียนนั้นจะงามหรือไม่ หรือจะจงใจให้คนอื่นสนใจหรือไม่ นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง นักเขียนที่ดีย่อมต้องมี ความรู้ในเรื่องที่ตนเขียน มีความรอบคอบ มีความละเอียดอ่อน รวมทั้งต้องมีการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและเข้าใจถึงการเขียน

ผู้เรียบเรียงเสียงประสานในบทเพลงที่ตนนั้นควรมีความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรีทักษะการฝึกสไตล์ทักษะการบรรเลงดนตรีความรู้ในเครื่องดนตรีทุกประเภท มีประสบการณ์การฟังดนตรีที่หลากหลายประเภทและเรียนรู้การเรียบเรียงเสียงประสานของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการและประสบความสำเร็จในระดับต่าง ๆ ผู้เรียบเรียงเสียงประสานจะทำหน้าที่เรียบเรียงดนตรี โดยนำทำนองเพลง (melody) จากผู้ประพันธ์ทำนอง ไปเรียบเรียงให้นักดนตรีเล่น เพื่อประกอบการขับร้อง เพลงที่ได้รับคามนิยมมักจะเป็นเพลงที่มีการเรียบเรียงเสียงประสาน ของเครื่องดนตรี ที่เหมาะสม กลมกลืน และช่วยสร้างความไพเราะให้กับบทเพลง ตามองค์ประกอบ ดังนี้ 1) เนื้อดนตรี (Musical texture) 2) สังคีตลักษณ์ (Musical form) 3) ทำนอง (Melody) 4) จังหวะ (Rhythm) 5) เสียงประสาน (Harmony) 6) ประโยคเพลง (Phrase) 7) สีสนของเสียง (Tone color)

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำและพัฒนาท้องถิ่น สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตรจึงสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์และภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ดังนี้ 1. แสวงหาความจริงเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล 2. ผลิต

บัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำและพัฒนาท้องถิ่น สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตรจึงสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยและภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ดังนั้นสำนักในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในชุมชนเพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ 3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ 4. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (สาขาวิชาดนตรีศึกษา, 2563)

หลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาและหลักสูตรสาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มุ่งพัฒนาทักษะและกระบวนการฝึกซ้อมของนักศึกษาให้มีความเป็นเลิศในด้านเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ เช่น เครื่องลมทองเหลือง (Brass Instruments) เครื่องเป่าลมไม้ (Woodwind Instruments) เครื่องลิ่มนิ้ว (Keyboard Instruments) และเครื่องกระทบจังหวะ (Percussion Instruments) รวมทั้งเทคนิคการสอนดนตรีและควบคุมวงดนตรีในรูปแบบวงนั่งบรรเลง (Concert Band) วงซิมโฟนิค (Symphonic Band) และ เดินบรรเลง (Marching Band) รวมไปถึง Big band และ Wind Ensemble เป็นต้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองจากกระบวนการฝึกซ้อม นักศึกษาสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีสมรรถนะหลักที่ 3 สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ดนตรีควบคู่กับชุมชนและมีทักษะทางดนตรีที่พัฒนา มีสมรรถนะรองที่ 3 มีทักษะทางดนตรีในระดับพัฒนาและมีสมรรถนะรองที่ 4 สามารถควบคุมวงดนตรีในแต่ละประเภทได้ จนนำไปสู่การแสดงดนตรีในเวทีระดับชาติและนานาชาติ ของ วง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ได้

จากภูมิหลังแวดล้อมดังกล่าวผู้เขียนจะนำเสนอรูปแบบและวิธีการพัฒนางานดนตรี ระดับชาติและนานาชาติเกิดขึ้นจากองค์ความรู้ที่คณะผู้เขียนนำรูปแบบและกระบวนการพัฒนาโดยใช้การดำเนินการวิธีการในวงดนตรี URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังนี้ การวางแผนการดำเนินงาน, รูปแบบของวงที่จะทำการแสดง, การคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมวง URU Band, การเลือกบทเพลง และกระบวนการฝึกซ้อมและการปรับวง นำเสนอแนวทางได้ดังนี้

การวางแผนการดำเนินงาน

การพัฒนางานดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาติ เริ่มต้นจากการการแผนดำเนินงานในการประชุมนักศึกษาด้านวิชาดนตรีศึกษา เอกดนตรีตะวันตก ทุกชั้นปี ร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมวง เพื่อพูดคุย แลกเปลี่ยนและเป้าหมายของวง ในการแสดงในเวทีต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่จังหวัดและระดับชาติและนานาชาติ เพื่อเตรียมการวางแผนการฝึกซ้อม การเดินทางและรายละเอียดระยะเวลาในการแสดงบน

เวที เพื่อให้การสร้างเป้าหมายและการดำเนินการในการพัฒนางานเป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุกส่วนงาน การดำเนินงานจึงจะมีประสิทธิภาพสูง และบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ตลอดจนวางแผนการช่วยเหลือในทุกระดับของงานเพื่อให้ผู้ดำเนินงานไม่เกิดความกดดันจนเกินไป และสามารถที่จะปรึกษาในส่วนที่ติดขัดได้อย่างสะดวกใจ

ภาพที่ 1 ประชุมชี้แจงรายละเอียดการแสดงผลงานดนตรี
(ถ่ายเมื่อ 2 ส.ค. 2565)

การวางแผนการดำเนินงาน มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้ รูปแบบของวงที่จะทำการแสดง การคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมวง URU Band การเลือกบทเพลง และกระบวนการฝึกซ้อมและการปรับวง

รูปแบบของวงที่จะทำการแสดง

รูปแบบวงดนตรีคือทิศทางเริ่มต้นของการสร้างวงดนตรี การวางรูปแบบวงในแต่ละการแสดงจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยผู้เขียนได้คำนึงถึงการวางการแสดงจากองค์ประกอบ ดังนี้ วัฒนธรรมพื้นถิ่น วัฒนธรรมที่จะนำเสนอ การสื่อสารของเสียง ลักษณะและความหมายของการแสดงในบทเพลง โดย วง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ใช้รูปแบบการแสดงดนตรีในรูปแบบวง “Contemporary” หรือ “ดนตรีร่วมสมัย” โดยมีการผสมผสานดนตรีในวัฒนธรรมเชิงพื้นที่กับดนตรีสากล ประกอบด้วย

วัฒนธรรมดนตรีพื้นเมือง โดยนำเอาเครื่องที่ของกลุ่ม คอร์ดและเครื่องดนตรี เขามาเป็นส่วนหนึ่งในการเชื่อมต่อบทเพลง ด้วยในพื้นที่ วง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีวัฒนธรรมดนตรีพื้นเมืองอยู่เป็นจำนวนมาก พร้อมทั้งใช้เครื่องดนตรีพื้นเมืองเป็นตัวกลางในการเล่าเรื่องและนำเสนอบทเพลงในการแสดง

วัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้าน โดยนำเอาวิธีการและจังหวะพื้นบ้านเข้ามาผสมด้วยวัฒนธรรมพื้นบ้านในพื้นที่นั้นมีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวหลวงพระบาง เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมถิ่น

วัฒนธรรมดนตรีภาคกลาง เป็นแกนหลักในการนำทำทงบเพลง พร้อมทั้งนำเสนอวิธีการผ่านการขับร้องในรูปแบบวัฒนธรรมดนตรีภาคกลางและวัฒนธรรมดนตรีพื้นเมือง

จากปัจจัยข้างต้นรูปแบบวงที่จะทำการแสดงจึงเป็นรูปแบบ “Contemporary” หรือ “ดนตรีร่วมสมัย”

ประกอบด้วย เครื่องดนตรีสากล เครื่องดนตรีพื้นบ้าน เครื่องดนตรีพื้นเมือง และเครื่องดนตรีไทย ดังนี้

เครื่องดนตรีสากล	เครื่องดนตรีพื้นบ้าน	เครื่องดนตรีพื้นเมือง	เครื่องดนตรีไทย
Trumpet	โหม่ง	Voice	Voice
Trombone	ฉาบ	ซึงกลาง	ตะโพน
Euphonium	ฉิ่ง	สะล้อ	ฉิ่ง
Tuba	ซึงเล็ก		ขลุ่ย
Saxophone	ซึงใหญ่		
Saxophone			
Saxophone			
Piano			
Guitar			
Guitar			
Bass			
Percussion			
Drum			

การคัดเลือกสมาชิกวง URU Band

การคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมวงเป็นส่วนสำคัญในการสร้าง และพัฒนางวง ทั้งนี้การสร้างและพัฒนางวงที่ดีและสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จในระดับชาติและนานาชาติได้นั้น บุคลากรที่ร่วมงานเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ ด้วยการสร้างวงดนตรีที่ดีผู้เข้าร่วมสมาชิกจะต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบในการฝึกซ้อมดังนั้นการคัดเลือกพื้นฐานของวงดนตรี URU Band มีองค์ประกอบการคัดเลือกนักศึกษาดังต่อไปนี้

1. มีความสนใจและพร้อมที่จะซ้อมกับวงได้ทุกเวลา เมื่อถึงเวลานัดซ้อม
2. มีความเสียสละ อดทนและใส่ใจ เมื่อมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ ในวง ทั้งในด้านการฝึกซ้อมส่วนตัวและวง
3. มีทักษะปฏิบัติเครื่องตามตำแหน่งต่าง ๆ ของวงในระดับดี

4. มีความพร้อมที่จะรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้ควบคุมวงหรือจากเพื่อนๆ ในวง
5. ตรงต่อเวลา มีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง
6. มีสัมพันธอันดี อยู่ร่วมกับเพื่อนสมาชิกในวงและอาจารย์ผู้ควบคุมวงได้อย่างไร้ปัญหา
7. มีความกล้าที่จะแสดงให้ผู้ชมผู้ฟังอย่างเต็มที่

ภาพที่ 2 วง URU Band

(ถ่ายเมื่อ 15 ส.ค. 2565)

เมื่อได้สมาชิกในวง URU Band ครบตามตำแหน่งที่ต้องการและมีความเหมาะสมกับวง เหมาะสมกับบทเพลงที่จะบรรเลง รวมถึงคุณสมบัติทุกอย่างครบถ้วน ได้มีการฝึกซ้อมและเริ่มออกทำการแสดงในพื้นที่ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนได้เห็นถึงศักยภาพของทางวง โดยการแสดงในแต่ละครั้งมีการถ่ายทอดการแสดงทั้งในส่วนของหน้าเวทีการแสดง การถ่ายทอดสดผ่านเครือข่ายออนไลน์ ตลอดจนการบันทึกคลิปในการนำเสนอในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และแชร์ข้อมูลของวง และการแสดงได้อย่างแพร่หลายในทุกช่องทาง

ในคราวต่อมาเมื่อวงดนตรี URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เริ่มเป็นที่รู้จักทางด้านการแสดง และวิธีการนำเสนออันเป็นการแสดงที่แสดงถึงวิถีทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ชัดเจนและนั่นจึงเริ่มมีการเชิญในการบรรเลงร่วมในงานการแสดงเทศกาลดนตรีในระดับชาติเพิ่มมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการแสดงโชว์ และการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น และได้รับเชิญเข้าร่วมแสดงในงาน “เทศกาลดนตรีนานาชาติ” วันที่ 29 – 31 กรกฎาคม 2565 ณ หอประชุมไพฑูริย์ มหวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ โดยภายในเทศกาลดนตรีมีวงดนตรีเข้าร่วมทำการแสดงเป็นจำนวนมากทั้งในประเทศไทย ประเทศในเอเชีย และวงดนตรีจากทวีปอื่น ๆ ในเทศกาลดนตรีคราวนั้น

ภาพที่ 3 पोสเตอร์ วง URU Band เข้าร่วมงาน เทศกาลดนตรีนานาชาติ
(ถ่ายเมื่อ 15 ก.ค. 2565)

ภายหลังการได้รับเชิญในการแสดงในระดับนานาชาติ ทางวงดนตรี URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการแสดง โดยใช้เนื้อหาการแสดงในเครื่องดนตรีพื้นเมืองถิ่นเป็นตัวเลือกในการนำเสนอ และใช้การขับร้องพื้นเมืองในการถ่ายทอดตลอดจนใช้เครื่องดนตรีสากลเป็นพื้นหลังในการสร้างการเคลื่อนไหวของทำนองเพลง ผสานกับเครื่องประกอบจังหวะดนตรีพื้นบ้าน และดนตรีไทยในการสร้างท่วงทำนองในการนำเสนอในรูปแบบดนตรีร่วมสมัยที่มีกลิ่นอายความเป็นวัฒนธรรมดนตรีพื้นเมืองมากขึ้น

การเลือกบทเพลง

ประเภทบทเพลงในการแสดงมีปัจจัยในการถ่ายทอดหลักตามยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ที่ผู้จัดงานกำหนดให้ URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นมหาวิทยาลัยเดียวในภาคเหนือที่เข้าร่วม และจะต้องถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีพื้นเมืองใน “เทศกาลดนตรีนานาชาติ” วันที่ 29 – 31 กรกฎาคม 2565 ณ หอประชุมไพรพะยอม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในครั้งนี้ จึงทำให้การประชุมระดมความคิด การออกแบบการแสดง การเลือกบทเพลง จากข้อมูลและเหตุผลความเป็นจังหวัดอุดรดิตถ์ที่มี 3 วัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความเป็นเอกลักษณ์ทุกภาคส่วน คือ วัฒนธรรมล้านนา วัฒนธรรมล้านช้าง วัฒนธรรมไทยกลางหรือสุโขทัย จึงทำให้ได้ข้อสรุปว่า จะใช้บทเพลงที่สื่อถึงความเป็นตัวแทนทางภาคเหนือ คือ ล้านนาและไทยกลางหรือสุโขทัย ส่วนล้านช้างนั้นมีความคล้ายคลึงกับทางภาคอีสานที่เราจะไปทำการแสดง จึงเน้นที่แนวเพลง ที่สื่อถึงวัฒนธรรมล้านนาและไทยกลางหรือสุโขทัย ในระยะเวลาการแสดง 1 ชั่วโมง มีจำนวนทั้งหมด 12 บทเพลง เช่น ล่องแม่ปิง สาวไหม เป็นต้น

ภาพที่ 4 บรรยากาศการแสดง

(ถ่ายเมื่อ 29 ก.ค. 2565)

กระบวนการฝึกซ้อมและการปรับวง

ระบบการฝึกซ้อมของวงเพื่อให้ได้มาตรฐานของการผลิตวงในระดับชาติ และนานาชาติ ภายหลังการประชุมและเตรียมการได้ข้อสรุปบทเพลงทั้ง 12 บทเพลงที่จะแสดงเป็นที่เรียบร้อยแล้วถือทิศทางวงเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการเตรียมการจึงได้แบ่งหน้าที่และทำตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาบทเพลงจากต้นฉบับและนำมาเรียบเรียงเสียงประสานให้เข้ากับรูปแบบของวง โดยใช้เทคนิควิธีการทางทฤษฎีดนตรี ดังเช่น

1.1 เทคนิคการทำห่วงลำดับทำนอง (Sequence) การสร้างทำนองให้มีลักษณะขึ้น ลง เหมือนกัน เป็นระยะขั้นคู่เท่ากัน แต่อยู่ต่างระดับเสียงหรือต่างกุญแจเสียง

- 1.2 การใช้ระบบอิงกัญแจเสียงคู่ (Bitonality) การใช้กัญแจเสียงสองกัญแจเสียงพร้อมกัน
- 1.3 การทำรูปแบบหลากหลายลักษณะจังหวะ (Polyrhythm) การทำลักษณะจังหวะหลายรูปแบบพร้อมกันในแนวต่าง ๆ
- 1.4 การใช้เทคนิคสร้างลีลันสำหรับเครื่องดนตรี การใช้เทคนิคเฉพาะของเครื่องดนตรีเพื่อสร้างลีลันเฉพาะให้กับเพลง
- 1.5 การใช้กลุ่มบันไดเสียงผสม (Mixed Scale) การนำบันไดห้าเสียงมาใช้พร้อมกับบันไดเสียงต่าง ๆ เช่น บันไดเสียงเต็ม (Wholetonescale) บันไดเสียงโครมาติก (Chromatic scale) และ โหมดเพลงโบสถ์ (Church Mode)
- 1.6 การสร้างโมทีฟนำ (Leit motif) การสร้างโมทีฟแทนสัญลักษณ์ของบุคคล หรือสถานที่ต่าง ๆ ฯลฯ
2. ทำตารางการฝึกซ้อมทั้งแบบ ซ้อมเดี่ยว ซ้อมเป็นกลุ่ม part ของตัวเองและนำมารวบวงซ้อมที่ละบทเพลงเพื่อเช็ครายละเอียดของบทเพลงที่จะแสดง
3. ปรับวงและเก็บรายละเอียดของบทเพลง ในกรณีที่ความสอดคล้องกันของบางท่อนในบทเพลงอาจไม่เหมาะสมกับอารมณ์ของบทเพลง ซึ่งจะทำให้การซ้อมให้และเช็คลีลันเป็นราย Part เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของเสียงในบทเพลงนั้น ๆ ให้มากที่สุด
4. ถ่ายคลิปการบรรเลงบทเพลงทั้ง 12 บทเพลง และประชุมสมาชิกทุกคนในวง ดูคลิปป้อนหลังเพื่อหาข้อบกพร่องหรือข้อเสนอแนะที่ควรจะเป็นไปได้ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของวงมากที่สุด
5. ทำการจำลองการแสดงแบบสมจริงในสถานที่ใกล้เคียงกับสถานที่แสดงจริงมากที่สุด เพื่อจำลองตำแหน่งการยืนและนั่งของนักดนตรีในวงและหาจุดที่ลงตัวที่สุด เพื่อให้การแสดงในวันที่แสดงจริงออกมาดีที่สุด

ภาพที่ 5 บรรยากาศการแสดง

(ถ่ายเมื่อ 29 ก.ค. 2565)

สรุปวิธีการพัฒนางวงดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาติ

เส้นทางการพัฒนาสู่เวทีระดับชาติและนานาชาติ ของวง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ในครั้งนี้ คือจุดเริ่มต้นของหลายสิ่ง หลายอย่างไปพร้อม ๆ กัน ประกอบด้วยการวางแผนการดำเนินงาน, รูปแบบของวงที่จะทำการแสดง, การคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมวง URU Band, การเลือกบทเพลง และกระบวนการฝึกซ้อมและการปรับวง สู่การได้รับเชิญในการเข้าร่วมทำการแสดงในระดับจังหวัด ระดับชาติ และนานาชาติในงาน “เทศกาลดนตรีนานาชาติ” วันที่ 29 – 31 กรกฎาคม 2565 ณ หอประชุมไพฑูริย์ มมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มากกว่าการได้แสดงทักษะด้านดนตรีและความเป็นเอกลักษณ์ของวง URU Band มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ในเวทีระดับชาติและนานาชาติ คือ การได้เชื่อมสัมพันธ์กับพี่น้องดนตรีในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เข้าร่วมแสดง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านดนตรีและประสบการณ์ ทำให้นักศึกษาและหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ได้พัฒนาทุกอย่างไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเกิดจากการได้แสดงดนตรีในหนึ่งครั้งนี้ สามารถทำให้ปรับปรุงและพัฒนาสู่เวทีระดับต่อ ๆ ไป อย่างต่อเนื่อง จากรุ่นสู่รุ่น นักศึกษาสามารถมีสมรรถนะหลักที่ 3 สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ดนตรีควบคู่กับชุมชนและมีทักษะทางดนตรีที่พัฒนา และมีสมรรถนะรองที่ 3 มีทักษะทางดนตรีในระดับพัฒนาและมีสมรรถนะรองที่ 4 สามารถควบคุมวงดนตรีในแต่ละประเภทได้ รวมถึงการปรับพื้นฐานและพัฒนาทักษะเครื่องลมทองเหลือง (Brass Instruments) เครื่องเป่าลมไม้ (Woodwind Instruments) เครื่องลิ้มนิ้ว (Keyboard Instruments) และเครื่องกระทบจังหวะ (Percussion Instruments) รวมทั้งเทคนิคการสอนดนตรีและควบคุมวงดนตรี จนนำไปสู่การที่นักศึกษาได้ทดลองสอนและควบคุมวงดนตรีด้วยตนเอง จึงทำให้นักศึกษามีทักษะการสอนดนตรี สามารถควบคุมวงดนตรีสามารถพัฒนาตนเองและพร้อมที่จะเป็นครูดนตรีที่ดีในอนาคตได้อย่างแน่นอนและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยที่ได้ให้การสนับสนุนทุก ๆ อย่าง เพื่อให้โอกาสกับนักศึกษาใน ครั้งนี้

จะเห็นได้ว่าการสร้างวงดนตรี การพัฒนางวงดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาตินั้นจะมีองค์ประกอบในการสร้างและกระบวนการจากพื้นฐานสู่ระดับสากล ประกอบด้วยกระบวนการภายในที่จะต้องมีความชัดเจน และทิศทางของการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผ่านระบบการนำเสนอที่มีความครอบคลุม และการเลือกใช้รูปแบบวงในการนำเสนอที่เป็นอัตลักษณ์พื้นที่ในการนำเสนอตลอดจนการนำเสนอการแสดงที่มีการปรับเปลี่ยนตามกาลของแต่ละการนำเสนอจึงส่งผลให้กระบวนการพัฒนางวงดนตรีสู่ระดับชาติและนานาชาติประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าประสงค์

ภาพที่ 6 บรรยาการการแสดงร่วมกับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ
(ถ่ายเมื่อ 29 ก.ค. 2565)

ภาพที่ 7 บรรยาการแสดงดนตรีร่วมแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ
(ถ่ายเมื่อ 29 ก.ค. 2565)

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2552). *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2680)*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก 13 ตุลาคม 2561.
- สัจด์ ภูเขาทอง. (2532). *การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สาขาวิชาดนตรีศึกษา. (2563). *ม.ค.อ. 2 หลักสูตรดนตรีศึกษา 4 ปี*. อุดรดิตถ์: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.